

РЕЦЕНЗІЇ. ПОВІДОМЛЕННЯ

Матяш І. Особа в українській архівістиці. Біографічні нариси. — К., 2001. — 228 с.

Ті, котрі безпосередньо причетні до збереження атрибутів науки і найчастіше є творцями історії як науки або її популяризаторами, часто залишаються невідомими для широкого загалу. Крім політиків, літераторів, митців, церковних діячів до плеяди видатних особистостей українського відродження 20–30-х рр. належить ціле сузір'я документознавців і архівістів з числа високоосвіченої української інтелігенції, які доклали титанічних зусиль до організації в Україні архівної справи. А це потребує випрацювання нових підходів, врахування того досвіду, котрий тяжкою копіткою працею і талантом створили О. Грушевський, В. Модзалевський, П. Клименко, В. Дубровський, В. Міяковський, М. Довнар-Запольський, О. Водолажченко, В. Веретенников, В. Базилевич, В. Романовський, С. Маслов та ін.

Саме темі «викреслених з історії» імен визначних діячів присвячено нову книгу к. і. н. Ірини Матяш.

На початку роботи подано класифікацію тих груп документів, які при комплексному їх дослідженні справді можуть дати найповнішу характеристику життєвого шляху історичних осіб, оскільки включають у себе особисті документи, матеріали з наукової і службової діяльності, неопубліковані рукописи, листування, колекційні матеріали, фотодокументи тощо.

Віктор Романовський, наприклад, виступає як автор першого національного підручника з архівознавства, Ольга Водолажченко — «історик, архівіст, життєпис Митрофана Довнар-Запольського подано скрізь призму його внеску в українську архівну справу та освіту, Василь Дубровський представлений як науковець і організатор архівної справи, а Василь Веретенников — видатний архівознавець; в одному нарисі зустрілися Вадим Модзалевський та Володимир Міяковський.

Біографія Пилипа Клименка — це «портрет історика-архівіста на тлі доби». Його фото, на жаль, й досі не віднайдене, і тому вміщено заголовок «Анкеты арестованного» в портретній рамці.

Широко охоплені архівні фонди в Україні і в Росії. Розподілені за значенням і інформативною насиченістю щодо вивчення біографій архівні фонди з Центрального Державного історичного архіву України в м. Києві, Центрального державного архіву

вищих органів влади та управління України, Інституту рукопису НБУВ, Державного архіву Ставропольського краю, Державного російського музею, архівів Санкт-Петербурга, Державного архіву м. Києва, Державного архіву Київської області, Державного архіву Харківської області, Центрального Державного архіву громад України тощо.

Не останнє місце в розкритті маловідомих подробиць біографій українських науковців відіграють матеріали зі слідчих справ періоду репресій, викладені за науковою етикою.

Усі біографічні нариси супроводжуються досить великою бібліографією, до якої включено не тільки нові архівні дані, а й праці таких сучасних українських дослідників, як І. Верба, С. Білокінь, І. Войцехівська, І. Дивний, Л. Дубровіна, Г. Казьмірчук, О. Коваленко, С. Михальченко та ін.

Рецензована праця є науковим виданням і тому супроводжується бібліографією, іменним покажчиком. Книга непогано оформлена художньо і містить досі не опубліковані світлини.

Видання здійснене Державним комітетом архівів України, Українським державним науково-дослідним інститутом архівної справи та документознавства й Інститутом української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України.

Ірина Войцехівська,
д. і. н., проф. Київського національного
університету імені Тараса Шевченка,
Ірина Преловська,
к. і. н., с. н. с. Інституту української
археографії та джерелознавства
ім. М. С. Грушевського НАН України